

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

(ร่าง) ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เกี่ยวกับการซื้อขายทองคำด้วยเงินสด

ฝ่ายนโยบายและกำกับการแลกเปลี่ยนเงิน

สายตลาดการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

กันยายน 2569

ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ แห่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เจ้าพนักงานออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองถึงสี่ของข้อ ๔๗/๕ ของประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่มีการซื้อหรือขายทองคำตามวรรคหนึ่งทำกับผู้ให้บริการซื้อหรือขายทองคำรายอื่น หรือผู้ผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทองคำ ให้ผู้ซื้อหรือผู้ขายที่เป็นผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบการซื้อหรือขายทองคำก่อนทำธุรกรรมกับผู้ซื้อหรือผู้ขายทองคำ โดยถือปฏิบัติตามที่กำหนดใน (๑) (ง) ในวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

(๒) ในกรณีการซื้อหรือขายทองคำที่มีการชำระหรือรับชำระเงินเป็นสกุลเงินบาทให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(ก) ให้ชำระหรือรับชำระค่าทองคำที่ไม่ได้ทำผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ละด้านได้ไม่เกิน ๕๐ ล้านบาทต่อวันต่อรายผู้ทำธุรกรรมต่อระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับค่าทองคำส่วนที่เกินกว่า ๕๐ ล้านบาท ให้ชำระหรือรับชำระผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลดังกล่าวเท่านั้น ทั้งนี้ การนับมูลค่ารวมของเงินบาทที่ชำระหรือรับชำระค่าทองคำที่ไม่ได้ทำผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดในข้อนี้ ให้นับรวมมูลค่าของเงินบาทที่ชำระหรือรับชำระค่าทองคำที่ไม่ได้ทำผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๗/๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) ด้วย

(ข) กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันสมควรทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ใน (ก) ได้ ให้ผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ชำระหรือรับชำระค่าทองคำโดยไม่ผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เฉพาะกับผู้ขอทำธุรกรรมที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้ที่ถูกผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence: EDD) ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว

๒. เป็นผู้ที่ถูกผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ยื่นคำขอผ่อนผันต่อเจ้าพนักงานเป็นรายกรณี และได้รับอนุญาตแล้ว

ทั้งนี้ ให้ผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นผู้รับทำธุรกรรมดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ดูแลให้ผู้ขอทำธุรกรรมแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทองคำต่อเจ้าพนักงานผ่านผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นผู้รับทำธุรกรรมตามแบบและวิธีการที่เจ้าพนักงานกำหนดไว้ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือในระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

๒. รายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทองคำตามแบบ วิธีการ และกำหนดเวลาที่เจ้าพนักงานกำหนดไว้ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือในระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย เว้นแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น

๓. ตรวจสอบและดูแลให้การรายงานข้อมูลดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งเก็บข้อมูลและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทองคำไว้ไม่น้อยกว่า ๓ ปี เพื่อให้เจ้าพนักงานตรวจสอบเมื่อต้องการ

(๓) ให้ส่งมอบทองคำหรือบันทึกมูลค่าทองคำที่ขายแก่ผู้ซื้อ โดยถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ใน (๑) (ง) ในวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันสมควรทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตาม (๑) (ค) ถึง (ง) และ (๒) ในวรรคหนึ่ง และหลักเกณฑ์ที่กำหนดในวรรคสอง ให้ผู้ซื้อหรือขายที่เป็นผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นผู้รับทำธุรกรรมยื่นคำขอผ่อนผันต่อเจ้าพนักงาน ทั้งนี้ เจ้าพนักงานจะพิจารณาอนุญาตตามความจำเป็นและเหมาะสม และอาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรได้

ในการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ผู้ซื้อหรือขายทองคำต้องไม่ทำธุรกรรมเพื่อบุคคลอื่นหรือเพื่อหลีกเลี่ยงหรือสนับสนุนให้เกิดการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่เกี่ยวข้อง”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคห้าของข้อ ๔๗/๕ ของประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“ทั้งนี้ ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับกับการที่ซื้อทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการขายทองคำเพียงด้านเดียว”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๔๗/๖ ของภาค ๙ การซื้อ ขายทองคำ ของประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๔๗/๖ การซื้อหรือขายทองคำในประเทศโดยไม่ผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้ซื้อหรือขายที่เป็นผู้ให้บริการซื้อขายทองคำ ถือปฏิบัติดังนี้

(๑) ตรวจสอบการซื้อหรือขายทองคำก่อนทำธุรกรรมกับผู้ซื้อหรือผู้ขายทองคำและดูแลให้การทำธุรกรรมของบุคคลดังกล่าวต้องเป็นการทำธุรกรรมเพื่อตนเองเท่านั้น โดยต้องไม่ทำธุรกรรมหากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าธุรกรรมดังกล่าวกระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงหรือสนับสนุนให้เกิดการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

(๒) การชำระหรือรับชำระเงินค่าทองคำแก่ผู้ขายหรือจากผู้ซื้อ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีซื้อหรือขายทองคำกับบุคคลที่ไม่ใช่ผู้ให้บริการซื้อขายทองคำรายอื่น หรือผู้ผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทองคำ ให้ชำระหรือรับชำระค่าทองคำที่ไม่ได้ทำผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ละด้านได้ไม่เกิน ๑๐ ล้านบาทต่อวันต่อรายผู้ทำธุรกรรมต่อผู้ให้บริการซื้อขายทองคำหรือต่อสาขาของผู้ให้บริการซื้อขายทองคำในกรณีที่ผู้ให้บริการซื้อขายทองคำมีสาขา สำหรับค่าทองคำส่วนที่เกิน ๑๐ ล้านบาท ให้ชำระหรือรับชำระผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลดังกล่าวเท่านั้น

(ข) กรณีซื้อหรือขายทองคำกับผู้ให้บริการซื้อขายทองคำรายอื่น หรือผู้ผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทองคำ ให้ชำระหรือรับชำระค่าทองคำที่ไม่ได้ทำผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ละด้านได้ไม่เกิน ๕๐ ล้านบาทต่อวันต่อรายผู้ทำธุรกรรมต่อผู้ให้บริการซื้อขายทองคำหรือต่อสาขาของผู้ให้บริการซื้อขายทองคำในกรณีที่ผู้ให้บริการซื้อขายทองคำมีสาขา สำหรับค่าทองคำส่วนที่เกิน ๕๐ ล้านบาท ให้ชำระหรือรับชำระผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลดังกล่าวเท่านั้น ทั้งนี้ การนับมูลค่ารวมของเงินบาทที่ชำระหรือรับชำระค่าทองคำที่ไม่ได้ทำผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดในข้อนี้ ให้นับรวมมูลค่าของเงินบาทที่ชำระหรือรับชำระค่าทองคำที่ไม่ได้ทำผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๗/๕ วรรคสอง (๒) (ก) ด้วย

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นอันสมควรทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ให้บริการซื้อขายทองคำชำระหรือรับชำระค่าทองคำแก่ผู้ขายหรือจากผู้ซื้อโดยไม่ผ่านระบบชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เฉพาะกับผู้ซื้อทำธุรกรรมที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้ที่ถูกผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence: EDD) ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว

๒. เป็นผู้ที่ถูกผู้ให้บริการซื้อขายทองคำผ่านระบบให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ยื่นคำขอผ่อนผันต่อเจ้าพนักงานเป็นรายกรณี และได้รับอนุญาตแล้ว

ทั้งนี้ ให้ผู้ให้บริการซื้อขายทองคำที่เป็นผู้รับทำธุรกรรมดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ดูแลให้ผู้ขอทำธุรกรรมแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทองคำต่อเจ้าพนักงานผ่านผู้ให้บริการซื้อขายทองคำที่เป็นผู้รับทำธุรกรรมตามแบบและวิธีการที่เจ้าพนักงานกำหนดไว้ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือในระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

๒. รายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทองคำตามแบบ วิธีการ และกำหนดเวลาที่เจ้าพนักงานกำหนดไว้ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือในระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย เว้นแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น

๓. ตรวจสอบและดูแลให้การรายงานข้อมูลดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งเก็บข้อมูลและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทองคำไว้ไม่น้อยกว่า ๓ ปี เพื่อให้เจ้าพนักงานตรวจสอบเมื่อต้องการ

(๓) รับมอบทองคำจากผู้ขายหรือส่งมอบทองคำแก่ผู้ซื้อเท่านั้น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันสมควรทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ให้บริการซื้อขายทองคำที่เป็นผู้รับทำธุรกรรมยื่นคำขอผ่อนผันต่อเจ้าพนักงาน ทั้งนี้ เจ้าพนักงานจะพิจารณาอนุญาตตามความจำเป็นและเหมาะสม และอาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรได้

ในการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่ง ผู้ซื้อหรือขายทองคำต้องไม่ทำธุรกรรมเพื่อบุคคลอื่นหรือเพื่อหลีกเลี่ยงหรือสนับสนุนให้เกิดการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่เกี่ยวข้อง”

ข้อ ๔ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ๒๕๖๙

(นางสาวพิมพ์พันธ์ เจริญขวัญ)

เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน